

voor 25 jaar pensioen. Dan kom je gewoon niet uit. De oudere generatie zal moeten delen met de jongere generatie en als we dan nog iets slims doen met die disconteringsvoet, ben ik er heilig van overtuigd dat we heel geleidelijk aan de lasten eerlijk kunnen verdelen.

Wat moet die disconteringsvoet dan worden?

Je hebt flexibele kanten aan je pensioen. Dus dat moet je terug laten komen in de disconteringsvoet voor de verplichtingen. Je kan hem bijvoorbeeld afhankelijk maken van de verplichtingen. De extreme veiligheid die we nu hebben is te veel van het goede. We hebben met uitzondering van 2008 altijd meer verdiend dan de disconteringsvoet waartegen we onze verplichtingen contant moeten maken. Het huidige systeem bevat een extreme impliciete voorzichtigheid, bijna alsof het een verzekeringsgarantie is. En dat is het natuurlijk niet.

Moet er per deelnemer dan ook meer individualisering komen?

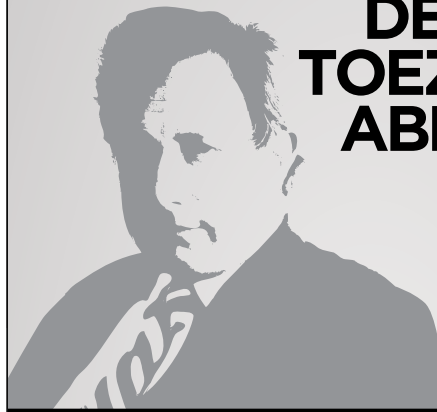
Nee. Dan zie ik toch de schrikbeelden uit de Verenigde Staten en Engeland voor me. Als individu kun je de risico's dan met niemand delen. En dat is toch wel essentieel bij pensioenbeleggen. Je moet je risico's met anderen van je eigen leeftijdscategorie kunnen delen, maar ook over generaties heen. Dat is een ontzettend groot goed. Het is misschien wel mijn persoonlijke missie om dat te behouden, ondanks de individualisering van onze westerse maatschappij.

Je moet je realiseren dat in Amerika mensen in tentenkampen terecht zijn gekomen omdat hun individuele pensioenpot door de financiële crisis werd gehalveerd. In Engeland is er een grote stille armoede die zijn weerga niet kent. En dat wordt nog erger, want daar gooien ook de jongeren

“Als individu kun je de risico's met niemand delen. Dan zie ik toch de schrikbeelden uit de Verenigde Staten en Engeland voor me.”

DEUGT HET TOEZICHT OP ABN AMRO?

door Paul Frentrop

De Autoriteit Financiële Markten kiest jaarlijks thema's voor zijn toezicht. Dit jaar is - op basis van een risicoanalyse - 'geschiktheid van bestuurders en commissarissen' dat thema geworden "want juist zij moeten een zorgvuldige behandeling van klanten waarborgen en daartoe geschikt en betrouwbaar zijn", aldus de AFM. Samen met De Nederlandsche Bank zoekt de AFM nog wel naar meer duidelijkheid over het begrip 'geschiktheid' bij commissarissen.

Een uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam kan daarbij helpen. Dat heeft op 7 februari geoordeeld dat er onder de commissarissen van Ajax sprake was van een vooropgezet plan om te bewerken dat een van hun collega's op de besluitvorming geen daadwerkelijke invloed kon uitoefenen. Met andere woorden: Die commissarissen handelden achterbaks. Dergelijke commissarissen zijn niet geschikt en niet betrouwbaar. Ze treden dan ook af.

Daarmee is de kous echter niet af. Ajax president-commissaris Steven ten Have is ook commissaris bij ABN Amro, een systeemrelevante bank in handen van de staat waar commissarissen toezien op de omvorming naar private instelling. Vertrouwen is daarbij essentieel. Als Ten Have bij Ajax niet geschikt is, kan hij dat bij ABN Amro dan wel zijn? De vraag stellen is hem beantwoorden. Net als voor de vrouw van Ceasar ligt de lat voor een commissaris bij een bank hoger.

Ook Peter Wakkie is commissaris bij ABN Amro. Hij trad in de rechtszaak tegen Ajax op als advocaat van Ten Have. Het staat iedereen vrij om zijn advocaat te kiezen, maar commissarissen moeten jengens elkaar onafhankelijk kunnen opereren, zo schrijft de Governancecode voor. Kunnen twee ABN Amro-commissarissen dat nog als de één juridische diensten aan de ander verleent? Daarnaast heeft Wakkie voor de rechtbank betoogd dat de besluitvorming bij Ajax onder leiding van Ten Have geheel correct was. Past die opvatting binnen de cultuur van ABN Amro? Cultuur is iets is waar DNB sinds de kredietcrisis speciaal op let als een van de mogelijke dieperliggende oorzaken die later tot problemen kunnen leiden.

AFM en DNB hebben voor dit jaar een 'kritische hertoetsing' van zittende commissarissen aangekondigd. Daar zal de raad van commissarissen van ABN Amro toch niet op wachten? Die zal toch zichzelf evalueren, zoals de Bankencode voorschrijft? De bank is van ons allemaal, maar sinds 7 februari hebben we hier niets over gehoord. Zou die stilte voortduren, dan stelt dat de 'geschiktheid' van alle ABN Amro-commissarissen ter discussie. Als iets de 'geschiktheid' van commissarissen bepaalt, is dat immers het vermogen om delicate onderwerpen tijdig aan te pakken.